

**INSTRUMENTALIST III
KAMMERMUUSIK/ORKESTRANT IV, V**

EESSÕNA

See kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide poolt kokkulepitud nõudeid instrumentalist III, kammermuusik/orkestrant IV, V kvalifikatsioonidele.

Kutsestandardi kavandi koostas Kultuuri Kutsenõukogu juurde moodustatud muusikute töörühm koosseisus:

Tiina Ehin	Tallinna Muusikakeskkool
Andres Pung	Eesti Muusikaakadeemia
Madis Sander	G. Otsa nimeline Tallinna Muusikakool
Kadri Leivategija	H. Elleri nimeline Tartu Muusikakool
Tiina Keel	Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus
Toomas Velmet	Eesti Interpreetide Liit
Villu Veski	Viljandi Kultuurikolledž
Aare Tammesalu	Eesti Kontsert
Heiki Kalaus	ERSO, Eesti Muusikaakadeemia

Ajavahemikus 10. mai – 15. juuni 2003 viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus, millesse kaasati 20 ettevõtte ja koolitaja esindajad Eesti erinevatest piirkondadest.

Instrumentalist III, kammermuusik/orkestrant IV, V kvalifikatsioone sisaldava kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on eeltoodud töörühm arvestanud kutsestandardi kavandi kohta arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud Soome kutsekvalifikatsiooninõuetega (näyttötutkintojen kuvaukset).

Instrumentalist III, kammermuusik/orkestrant IV, V kvalifikatsioone sisaldava kutsestandard on koostatud esmakordselt.

Instrumentalist III, kammermuusik/orkestrant IV, V kvalifikatsioone sisaldav kutsestandard on kinnitatud 02.12.2003. a. Kultuuri Kutsenõukogu otsusega nr 1.

Kutsestandardis sisalduvad kutsekvalifikatsioonid on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete määramine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSEKVALIFIKATSIOONISÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskuste, vilumuste, kogemuste, väärtushinnangutele ja isikuomadustele.

Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel.

Kutsekvalifikatsioonisüsteemis on viis taset, kusjuures I tase on madalaim ja V tase kõrgeim.

I tase – töötaja täidab tööülesandeid ühesuguses olukorras, on omandanud kutsealased oskused ja teadmised enamasti kutsealasel väljaõppel, võib vajada juhendamist töö käigus, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

II tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmiste omab vilumust ja kogemust, töötab iseseisvalt, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

III tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses ja vahelduvas olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmiste ning vilumustele ja kogemustele omab meisterlikkust, valmisolekut kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

IV tase – töötaja täidab analüüsimist ja otsustamist eeldavaid tööülesandeid muutavas olukorras, omab kutsealaseid teadmisi ja oskusi; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

V tase – töötaja täidab teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste analüüsimist, süstematiseerimist ja edasiarendamist ning õpetamist eeldavaid tööülesandeid muutavas olukorras, omab laialdasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

Kõik kutsed ei eelda kvalifikatsioonitasemete fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonitasemed, sealhulgas vajaduse korral ka haridusnõuded, määrab kindlaks kutseenõukogu.

Kutseoskused

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioskused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

Konkreetsete teadmiste ja oskuste tasemete kirjeldused

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Keskase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlus, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste komplitseeritud töövõtete valdamine.

3 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub instrumentalisti, kammermuusiku ja solisti töö vabaaja veetmise, kultuuri- ja spordiasutuste valdkonda, kood 923.

Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub instrumentalist, kammermuusik ja solist 2. pearühma “Tippspetsialistid”, kood 2453.

4 KUTSEKVALIFIKATSIOON

Eesti keeles: Instrumentalist III
Inglise keeles: Instrumentalist III
Vene keeles: Инструменталист III

Eesti keeles: Kammermuusik/orkestrant IV, V
Inglise keeles: Chamber musician/orchestrant IV, V
Vene keeles: Ансамблист/оркестрант IV, V

5 KUTSEKIRJELDUS

Instrumentalist III, kammermuusik/orkestrant IV, V (edaspidi interpreet-instrumentalist) realiseerib oma muusikalist annet ja pillimänguoskust üksikesinejana, ansambelis ja orkestris.

Interpreet-instrumentalisti eesmärgiks on pakkuda kõrgetasemelisi muusikaelamusi, realiseerides oma professionaalseid oskusi.

Interpreet-instrumentalisti töö on varieeruva iseloomuga. Ta võib töötada kollektiivi liikmena, vabakutselise loovisikuna või mujal. Vajalik on pidev enesetäiendamine.

Interpreet-instrumentalist tunneb oma instrumendi tehnilisi võimalusi ja oskab neid kasutada: valdab võtteid ja aplikatuuri, tunneb oma instrumendi ehitust, oskab hooldada instrumenti ja vajadusel teostada pisiremonti, tunneb ettenähtud ulatuses solo- ja ansamblirepertuaari (orkestripillid ka orkestrirepertuaari) ning oskab oma esituses kujundada muusikalist tervikut.

Interpreet-instrumentalist oskab kuuldeliselt sobitada end ansamblisse ja orkestrisse, omab noodist lugemise oskust; oskab iseseisvalt harjutades arendada oma professionaalseid vilumusi.

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestistatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

Interpreeť-instrumentalist on vřlja arendatud muusikaline kuulmine ja mřlu, harmooniatunnetus ja muusikateoreetilised ning muusikaajaloolised teadmised; ta omab valmisolekut elukestvaks pidevaks iseseisvaks třõks instrumendiga.

Interpreeť-instrumentalistil on třõks ansamblisti - ja orkestrandina vajalikud alljřrgnevad isikuomadused ja vřõimed:

- musikaalsus ja loovus;
- saavutusvajadus ja artistlikkus;
- kohusetunne, třapsus ja třõkus;
- analřuisivřõime ja pingetaluvus.

Valitavad kutsealased přhioskused aitavad interpreeť-instrumentalistil leida laiemat rakendust.

Instrumentalist III, kammermuusik/orkestrant IV, V kvalifikatsiooni taotlemisel on nřõutav oskus mřngida oma instrumendi soolorepertuaari ja ilma eelneva ettevalmistuseta lugeda noodist erinevaid ansambli- ja orkestripartiisid ettenřhtud mahus ja tasemel.

6 KUTSEOSKUSNřõUDED

6.1 řldoskused ja -teadmised

6.1.1 Majandus – algtase

6.1.2 řõigusaktid - algtase

1) kutsealaga seotud řõigusaktid

2) třõõigus

3) autoriřõigus

6.1.3 Třõkeskkonna ohutus ja třõetervishoid

6.1.4 Suhtlemine

6.1.5 Keeleoskus (vt lisa A)

1) eesti keel – B1

2) kaks vřõrkeelt – üks B1 ja üks A2

6.1.6 Arvuti kasutamine – moodul AO1-AO3 ja AO7 (punktid 1,3,5, vt lisa B)

6.1.7 Kutse-eetika

6.2 Přhioskused ja –teadmised – III – algtase, IV – kesktase, V - křõrgtase

Křõikidele kutsetele řhised:

6.2.1 Pillimřnguoskus (sh. teoreetilised alused)

6.2.2 Stiililiselt mitmekřlgne soolo-, ansambli- ja orkestrirepertuaari esitamine ettenřhtud mahus

6.2.3 Koosmřnguoskus (ansambelis/orkestris)

6.2.4 Vabasaade (akordion, kitarr, klaver) – IV, V nřõue puudub

6.2.5 Lavaline esinemine

6.2.6 Iseseisev třõ repertuaariga

6.2.7 Lehest lugemine (*Prima vista*)

6.2.8 Instrumendi ajalugu – III nřõue puudub

6.2.9 Instrumentide tundmine

6.2.10 Instrumendi hooldus

6.2.11 Solfedžo

6.2.12 Harmoonia

6.2.13 Muusikalised vormid

6.2.14 Muusikaajalugu

- 6.2.15 Analüüs – III nõue puudub
- 6.2.16 Polüfoonia – III nõue puudub
- Valitavad kutsealased põhioskused ja –teadmised:
- 6.2.17 Improviseerimine
- 6.2.18 Dirigeerimine
- 6.2.19 Lisainstrument või suguluspill – III nõue puudub
- 6.2.20 Arranžeerimine
- 6.2.21 Noodigraafika ja muusika arvutiprogrammid
- 6.2.22 Muusikakriitika
- 6.2.23 Muusikateraapia
- 6.2.24 Rahvamuusika
- 6.2.25 Produtsenditöö
- 6.2.26 Helisalvestus
- 6.2.27 Kirikumuusika (oreli erialal)
- 6.2.28 Instrumendimängu meetoodika ja praktika

6.3 Isikuomadused ja võimed

- 1) muusikalised võimed
- 2) loovus, loomingulisus
- 3) analüüsivõime
- 4) valmisolek meeskonnatööks
- 5) pingetaluvus
- 6) järjekindlus, enesedistsipliin
- 7) täpsus
- 8) vastutustunne
- 9) saavutusvajadus
- 10) paindlikkus
- 11) orienteeritus tulemusele

7 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne standardi kehtivusaja lõppu.

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevat nõuet on lähtunud Eesti Vabariigi keeleseaduses kasutatavatest keeleoskustasemetest, laiendades samad nõuded võõrkeelele.

Eristatakse kolme keeleoskustaset:

Algtase – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste.

Kesktaase – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesistes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste.

Kõrgtaase – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL/ICDL – The European Computer Driving Licence/The International Computer Driving Licence) tõendab selle omaja praktilisi põhioskusi laiatarbe tarkvara kasutamisel. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)

7 moodulit:

AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond

AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus

AO3 – Tekstitöötlus

AO4 – Tabelitöötlus

AO5 – Andmebaasid

AO6 – Esitlus

AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon

AO1 INFOTEHNOLOOGIA PÕHIMÕISTED JA INFOÜHISKOND

1. Põhimõisted
2. Riistvara
3. Mälu
4. Tarkvara
5. Arvutivõrgud
6. Arvutid igapäevaelus
7. Infotehnoloogia ja ühiskond
8. Turvalisus, õiguskaitse ja seadusandlus
9. Infotehnoloogia ja Eesti

AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUS

1. Elementaarioskused
2. Töölaud
3. Failihaldus
4. Failide lihtne redigeerimine
5. Prindihaldus

AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Alustamine
2. Põhioperatsioonid
3. Kujundamine (vormindamine)
4. Dokumendi viimistlemine
5. Printimine
6. Muud oskused

AO4 TABELITÖÖTLUS

1. Elementaarioskused
2. Põhioperatsioonid
3. Valemid ja funktsioonid
4. Kujundamine (vormindamine)
5. Diagrammid ja objektid
6. Printimine

AO5 ANDMEBAASID

1. Alustamine
2. Andmebaasi loomine
3. Vormi kasutamine
4. Informatsiooni otsimine
5. Aruanded

AO6 ESITLUS

1. Elementaaroskused
2. Põhitegevused
3. Vormindamine
4. Graafika ja diagrammid
5. Printimine ja levitamine
6. Slaidiseansi efektid
7. Slaidiseansi vaatamine

AO7 INFORMATSIOON JA KOMMUNIKATSIOON

1. Veebi kasutamise elementaaroskused
2. Veebis navigeerimine
3. Otsing veebis
4. Järjehoidjad (bookmarks)
5. Elektronposti kasutamise elementaaroskused
6. Kirjavahetus
7. Adresseerimine
8. Postkasti haldamine
9. Listid ja uudisgrupid